

Skoler, Staten autoriserer Lærebøger og fører et stadigt Tilsyn, halvårligt gennem de stedlige Skolekommissioner, hvor Præsten er født Formand, dernæst gennem Provsterne gennem Distrikterne, og ved Siden deraf har man jo specielle Tilsynsmænd, som f. Eks. Gymnastikinspektøren og Singspektøren. Der er altsaa ingen Grund til at udstrække Statens Myndighed, og allermindst er der Grund til at udstrække den med Hensyn til Raldsretten. Jeg skal minde om, at man tidligere her i Tinget er gaaet en anden Vej. I 1856, da man ved Loven af 8de Marts forbedrede Lærernes Raar under de da givne Forhold, fik man til Gengæld for det Offer, man da bragte, den nuværende Indstillingsret fastsat. Nu vil den højtærede Minister have, at vi skulle gaa den modsatte Vej; naar der atter er Tale om en Forbedring af Lærernes Løn, saa vil han, at vi skulle opgive den Indstillingsret, som Kommunerne den Gang have erhvervet, og som jeg mener, de kunne beholde indtil videre, idet jeg er enig med det ærede Medlem for Odense Amts 8de Valgkreds (H. Holm) i, at det er et vanskeligt Spørgsmaal at komme til Enighed om, og at man, ved at sætte det i Forbindelse med det foreliggende Lovforslag, let lægger Hindringer i Vejen for dets Gennemførelse. Derfor har jeg sagt, at hellere end at gaa til den Udbring, som den højtærede Minister foreslaar i § 9, maa man blive staaende ved den nuværende Ordning. For Resten mener jeg, at en Lønningslov, der forbedrer Lærernes nuværende Raar, i og for sig er fuldt berettiget; man behøver slet ikke at knytte nogen Betingelse dertil. Jeg skulde ikke have noget imod, at Rigsdagen enedes om en blot og bar Lønningslov, der indeholdt en Forbedring af Lærernes nuværende Raar, fordi jeg finder, at denne Sag i og for sig er fuldt berettiget, og jeg kan allermindst være med til, at man for at faa en saadan Lov, der kun hjemlede Lærerne et almindeligt, billigt Ketskrav, skulde indstrænke Befolkningens Ret. Det gaar ikke an, naar man vil forbedre Almueskolen, at man begynder med at lave en Skolelov, som man paa Forhaand maa sige om, at den vil blive modtagen med megen Uvilje fra Befolkningens Side. Angaaende Spørgsmaalet om et nyt Gymnastikreglement skal jeg sige, at det glæder mig, at det nu er paa Vej hertil, idet den højtærede Minister oplyste mig om, hvad jeg jo ikke kunde vide, at det allerede er sendt til Finansudvalget. (Ufbrydelse). Naa, det er det ikke en Gang. Ja, den højtærede Minister beklagede, at jeg ikke var Medlem af Finansudvalget, thi saa vidste jeg, hvor det var blevet af.

I hvert Tilfælde beklager jeg ikke det, for jeg har jo ikke saa mange Hemmeligheder at bære paa nu, som jeg vilde faa, dersom jeg kom i Finansudvalget, for der hører jeg, at der ligger man og ruger ogsaa over disse Hemmeligheder. I hvert Fald fik jeg det Indtryk af den højtærede Ministers Udtalelser, at man snart kunde vente at høre noget fra den Gymnastikkommission, som har arbejdet i saa mange Aar. Og det ærede Medlem fra Randers Amts 3dje Valgkreds (Skaarup) skal ikke være bange for, at jeg skal modsætte mig Gymnastikken, tværtimod, men det, vi trænge til, er et pædagogisk System at arbejde efter, og det er Lokaler, i hvilke vi kunne drive en fornuftig Gymnastik ude i Landet, hvad vi vanstelig kunne under de nu givne Forhold. Og her vil jeg benytte Lejligheden til at gøre den højtærede Minister opmærksom paa den Modsigelse, der finder Sted ude i Landet i det praktiske, virkelige Liv. Der er udstedt et Cirkulære — saa vidt jeg huster, i den Tid denne højtærede Minister har beklædt sit Embede — der er i hvert Fald udstedt et Cirkulære til samtlige Sogneraad, indeholdende Anmodning om, at de skulde sørge for, at der opføres Gymnastiklokaler i saa umiddelbar Nærhed af de offentlige Skoler som vel muligt, og det er mig ogsaa bekendt, at der er flere Kommuneraad, der have ladet sig paavirke af dette Cirkulære og have indledet Underhandling med vedkommende Amtsråd eller Skoleraad om Tilblivelse til at opføre saadanne Gymnastikhusse eller indkøbe alt bestaaende, som jo ofte kunde faas for en billig Pris. Men hver Gang saadanne Spørgsmaal ere rejste, har, saa vidt mig bekendt, de vedkommende lokale Myndigheder sat sig derimod. Jeg kan nævne i det mindste to Tilfælde fra Jyn, hvor vedkommende Sogneraad et Sted har ønsket at opføre et Gymnastiklokale, og et andet Sted at købe et alt bestaaende Dvælfeshus, men det er fra vedkommende Myndigheds Side blevet mødt med den stærkeste Uvilje. Jeg tror dog imidlertid, at Sagen blev bilagt derved, at man henbødte sig til Kultusministeriet, og det har saa øvet sin Indflydelse paa at faa dette Forhold ordnet.

Hvad Fristolerne angaar, glæder det mig at høre de anerkendende Udtalelser, der baade fra Ministerens Side og fra mange Medlemmers Side ere faldne angaaende disse Skoler. Men der er jo en vis Tilbøjelighed til fra enkelte Medlemmers Side at sige som saa: Ja, nu have disse Skoler gjort deres Nytte, nu kunne de gerne gaa deres Vej, nu kunne de gerne holde op, nu have